

НАРЕДБА № 1
от 7.07.2000 г.

за проучването, ползването и опазването на подземните води

Издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на здравеопазването и министъра на икономиката, обн., ДВ, бр. 57 от 14.07.2000 г., в сила от 14.07.2000 г. т. 5, р. 4, № 532

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се регламентират проучването, ползването и опазването на подземните, в т.ч. и на минералните води.

Чл. 2. (1) Целта на тази наредба е да осигури балансирано управление на подземните води чрез:

1. осигуряване на устойчиво потребление на подземните води, основано на дългосрочното опазване на наличните водни ресурси;

2. гарантиране на водоснабдяването с подземни води в необходимото количество и с регламентирано качество;

3. установяване на показатели за опазването на подземните води за предотвратяване на замърсяването, за запазване и подобряване на състоянието им и за нормалното функциониране на водните екосистеми, свързани с подземните води;

4. предотвратяване и ограничаване на замърсяването на подземните води с опасните вещества, посочени в приложение № 1, и ограничаване замърсяването на подземните води с вредните вещества, посочени в приложение № 2;

5. поставяне под контрол съдържанието на веществата по приложения № 1 и 2 и елиминиране на последиците от вече настъпили замърсявания с тези вещества;

6. създаване на правила за проучването и ползването на подземните води.

(2) Прилагането на регламентираните в наредбата мерки не трябва по никакъв начин да води до пряко или непряко замърсяване на подземните води.

Глава втора
ПРОУЧВАНЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

Раздел I

Ред и начин за извършване на хидрогеоложки проучвания

Чл. 3. (1) За изпълнение на хидрогеоложки проучвания и за изграждане, реконструкция и модернизация на водовземни съоръжения за подземни води се изисква разрешително, издадено от министъра на околната среда и водите, освен в случаите по чл. 44, ал. 4 от Закона за водите.

(2) Не се изисква разрешително и в случаите, когато хидрогеоложкото проучване е възложено от министъра на околната среда и водите или изграждането на съоръжения е предвидено в сключен концесионен договор за ползване на минерални води - изключителна държавна собственост.

(3) Разрешително по реда на този раздел се изисква и при дублиране на съществуващи водовземни съоръжения за подземни води.

(4) Разпоредбата на ал. 3 не се прилага в случаите на аварийно дублиране на водовземни съоръжения за питейно-битово водоснабдяване на населени места, ако новият водоизточник разкрива същия подземен воден обект и не се променят експлоатационните характеристики на водовземната система, а дублираното водовземно

съоръжение се ликвидира по начин, осигуряващ опазването на подземните води от замърсяване.

(5) В случаите по ал. 4 се изисква съгласуване на проектираните работи с Министерството на околната среда и водите, за което се прилага становище на органите на Гражданска защита.

Чл. 4. Процедурата за издаване на разрешителното се провежда по реда на глава четвърта от Закона за водите.

Чл. 5. (1) За издаване на разрешително за хидрогеоложко проучване се подава писмено заявление до директора на съответната басейнова дирекция.

(2) Заявлението по ал. 1 съдържа:

1. име, местожителство, гражданство на физическото лице или фирма и седалище на юридическото лице;
2. единен граждански номер за физическите лица и единен идентификационен номер за юридическите лица;
3. цел на проучването;
4. подземни воден обект, предмет на проучването или разкриването;
5. проектна дълбочина на сондажите;
6. местоположение: административно-териториална единица, код по единния класификатор на населените места, местност, идентификационен номер на имота;
7. името на специалиста, изпълняващ независимия контрол.

(3) Към заявлението за хидрогеоложко проучване се прилагат:

1. документ за собственост или нотариално заверено писмено съгласие от собственика на имота, в който ще се извършва съответната дейност, в т.ч. и декларация, че имотът не е обременен с тежести по други закони;
2. проект за изпълнение на хидрогеоложкото проучване;
3. документ за внесена такса за издаване на разрешителното.

(4) Към заявлението за изграждане, реконструкция и модернизация на водовземни съоръжения или системи за подземни води се прилагат:

1. документ за собственост или нотариално заверено писмено съгласие от собственика на имота, в който ще се извършва съответната дейност;
2. доклад за резултатите от изпълнено ново или съществуващо хидрогеоложко проучване при искане за изграждане на водовземни съоръжения и/или системи;
3. проект за изграждане, реконструкция или модернизация на водовземните съоръжения и/или системи;
4. документ за внесена такса за издаване на разрешителното.

(5) Към заявлението по ал. 3 и 4, в случаите в които целта на проучването е водоснабдяване на обект, дейността на който подлежи на оценка на въздействието върху околната среда по смисъла на Закона за опазване на околната среда, се прилага и решението по оценка на въздействието върху околната среда.

(6) Към заявлението по ал. 3 и 4, в случаите в които се иска изграждане на съоръжение за добив на подземни води за противопожарни нужди, се прилагат и:

1. документи, доказващи, че исканото количество не може да бъде осигурено от повърхностни води или от друг водоизточник;
2. технологичен разчет за необходимите водни количества с указан максимален дебит и максимално време на водочерпене, заверен от органите на Националната служба за пожарна и аварийна безопасност.

Чл. 6. (1) Проектите по чл. 5, ал. 3, т. 2 и ал. 4, т. 3 се съставят въз основа на техническо задание на възложителя.

(2) Проектите по ал. 1 съдържат:

1. обосновка за избора на подземния воден обект - предмет на проучването;
2. наличие на друга възможност за задоволяване на потребностите на заявителя;

3. данни за хидроложките, хидрогеоложките и екологичните условия в района на проучването, за качеството и количеството на водите;

4. описание на съществуващите проучвателни и водоземни съоръжения, разкриващи проектния подземен воден обект в района на проучването, в т.ч. собственик, утвърдени локални експлоатационни ресурси, разрешени проектни дебити и максимално допустими понижения на водното ниво;

5. данни за необходимите водни количества;

6. предварителен разчет за влиянието, което би оказало проектираното съоръжение върху вече съществуващи водоземни съоръжения;

7. конструкция на съоръжението и технология на изграждане;

8. мерки за предотвратяване смесването на води с различни качества и/или напор;

9. гаранционен срок на съоръжението и програма за поддържането му в добро техническо състояние в рамките на гаранционния срок;

10. работна програма с описание на проектираните дейности и сроковете за изпълнението им;

11. карта в мащаб 1:25 000 и схеми в по-едри мащаби с разположението на съществуващите и проектните проучвателни и водоземни съоръжения за подземни води, с обхват, осигуряващ данни за водните ресурси в района на проучването.

(3) В случаите, в които се иска разрешение за изграждане на водоземни съоръжения за питейно-битово водоснабдяване или за минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди, в проекта по ал. 2, се прави анализ на възможностите за изграждане на санитарно-охранителни зони в съответствие с изискванията на Наредба за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

(4) Проектите се заверяват от възложителя и от специалиста, изпълняващ независимия контрол на проучването.

Чл. 7. (1) За разглеждане на исканията за издаване на разрешителните по чл. 3 басейновата дирекция изготвя становище и изпраща цялата документация по искането в Министерството на околната среда и водите.

(2) Становището по ал. 1 съдържа:

1. данни за свободните водни количества от повърхностни и подземни води в участъка от съответния речен басейн към момента на искането;

2. резултатите от проверката на обстоятелствата по заявленията за разрешителни по чл. 3;

3. оценка на представените проекти;

4. резултатите от публичното обявяване;

5. предложение за избор на титуляр на разрешителното и степен на удовлетворяване на искането.

Чл. 8. (1) За издадените разрешителни се водят публични регионални регистри в басейновите дирекции и публичен национален регистър в Министерството на околната среда и водите.

(2) Министерството на околната среда и водите изпраща копие от всяко издадено разрешително в съответната басейнова дирекция за завеждане в регионалния регистър и за контрол на изпълнението на разрешените дейности и при условията в издаденото разрешително.

Чл. 9. (1) Всяко разрешително съдържа:

1. име, местожителство, гражданство на титуляря на разрешителното;

2. единен граждански номер за физическите лица и единен идентификационен номер за юридическите лица;

3. цел на ползване на подземния воден обект;
4. административно-териториална единица, код по единния класификатор на населените места, местност, идентификационен номер на имота;
5. подземен воден обект или частта от него, която се предоставя за ползване;
6. проектно водно количество;
7. технически параметри на проектираните съоръжения;
8. условия, свързани с методиката на сондажните работи, конструкцията на съоръженията, вида и продължителността на опитно-филтрационните работи, вида на анализа на водните проби, мерките за опазване на подземните води и околната среда, специалните изисквания към документацията за предоставяне на концесия или издаване на разрешително за водоползване;
9. начален и краен срок на действие на разрешителното;
10. условия за контрол и контролиращ орган;
11. други условия.

(2) Разрешителното за изграждане на водовземно съоръжение може да съдържа и разрешение за разкриване чрез едно водовземно съоръжение на повече от един воден обект, при условие че хидрогеоложкото проучване е доказало, че това не уврежда, не замърсява и не изтощава нито един от водните обекти.

Чл. 10. Срокът на действие на разрешителното е от 6 месеца до 3 години от датата на издаването му и се определя в зависимост от обхвата, обема и сложността на проучването.

Чл. 11. (1) Изменение на разрешителното се извършва при доказани съществени изменения на геолого-техническите условия, както и на параметрите и показателите, формирали срока на разрешителното, за което титулярят на разрешителното своевременно уведомява министъра на околната среда и водите.

(2) Титулярят на разрешителното продължава изпълнението на хидрогеоложките проучвания само след изменение на издаденото разрешително и при условията, поставени в него.

Раздел II

Изисквания към възложителите и изпълнителите на хидрогеоложки проучвания и към независимия контрол за изпълнението на тези проучвания

Чл. 12. Възложителят не може да разпорежда започването на хидрогеоложки проучвания и изграждане, реконструкция и модернизация на водовземни съоръжения от подземни води, без да има издадено за това разрешително по реда на Закона за водите и на тази наредба.

Чл. 13. Изпълнител на хидрогеоложки проучвания може да бъде всяко българско и чуждестранно физическо или юридическо лице, регистрирано по Търговския закон, както и техни обединения.

Чл. 14. Изпълнителят на хидрогеоложки проучвания е длъжен:

1. да изпълнява хидрогеоложките проучвания въз основа на одобрен от възложителя проект и в съответствие с поставените в разрешителното условия, както и да предава завършените работи на възложителя с доклад, чието съдържание е съгласно разпоредбите на чл. 31;
2. да изпълнява хидрогеоложките проучвания при спазване на изискванията за прилагане на най-добрите техники и технологии;
3. да спазва при изпълнение на дейностите нормативната уредба в областта на водите, на околната среда, на техниката на безопасност, на здравословни и безопасни условия на труд, както и противопожарните правила;
4. да съставя протоколи за извършени скрити работи и за рекултивация на терена;

5. да съставя пълна и точна документация, в т.ч. и първична, за извършените хидрогеоложки работи и да я предава на възложителя;

6. да съхранява сондажната ядка, когато в разрешителното е поставено такова условие, но в срок не по-дълъг от срока на действие на разрешителното;

7. да поеме с договора за възлагане на проучването гаранции за отделни видове работи, ако възложителят поиска това;

8. да поставя на изградените от него съоръжения трайна маркировка със собствен фирмен знак.

Чл. 15. (1) Независим контрол за изпълнението на хидрогеоложки проучвания се извършва от физически лица с висше образование и специалност, свързана с изпълнението на хидрогеоложките проучвания.

(2) Лицата по ал. 1 трябва да отговарят на следните условия:

1. да имат практически опит не по-малък от 5 години, удостоверен от браншова организация по хидрогеология;

2. да не са проектант и/или изпълнители, и/или доставчици на материали и изделия за изпълнение на проучването;

3. да не са в трудово или друго правоотношение с изпълнителя или възложителя на хидрогеоложкото проучване и да не са свързани с тях лица по смисъла на Търговския закон.

Чл. 16. (1) За упражняване на независимия контрол при изпълнението на хидрогеоложките проучвания възложителят сключва договор с лицата по чл. 15.

(2) Лицата по ал. 1 могат да представляват възложителя на хидрогеоложкото проучване пред всички държавни и общински органи, ако това е уговорено в договора и ако съгласно нормативен акт не е задължително участието на собственика или изрично упълномощено от него лице при съставяне на документи.

(3) Отговорността на лицата, изпълняващи независим контрол, е за срок не по-кратък от предвидените в договора за изпълнение на хидрогеоложкото проучване гаранционни срокове за отделните видове работи.

(4) Възнагражденията на лицата, упражняващи независим контрол за изпълнението на хидрогеоложките проучвания, се определят съобразно стойността на проектираните дейности, пропорционално на тяхното участие и съобразно отговорността им по ал. 3.

(5) В случаите, в които възложителят е и изпълнител на хидрогеоложкото проучване, лицето, изпълняващо независимия контрол, се определя от директора на басейновата дирекция.

Чл. 17. (1) Независимият контрол по време на хидрогеоложкото проучване се упражнява в следния задължителен обхват:

1. започване на проучвателните работи в съответствие с условията в разрешителното;

2. пълнота на документацията по време на проучването;

3. изпълнение на одобрения проект и поставените условия в разрешителното;

4. опазване на околната среда по време на изпълнение на хидрогеоложкото проучване;

5. качество на влаганите материали и изделия и съответствието им с изискванията за опазване на човешкото здраве и на околната среда;

6. предпазване от увреждане на имоти на трети лица и нарушаване на заварени права вследствие изпълняваните дейности;

7. изпълнение на хидрогеоложките работи в съответствие с одобрения проект;

8. годност на съоръженията за въвеждане в експлоатация.

(2) Лицата, упражняващи независим контрол, заверяват проекта за хидрогеоложки проучвания, подписват всички протоколи за изпълнени скрити работи и заверяват документацията за всички изпълнени изследвания.

Раздел III

Изисквания към вида и методиката за изпълнение на хидрогеоложки Проучвания

Чл. 18. (1) Хидрогеоложките проучвания за определяне ресурсите на подземните води се извършват в съответствие с одобрена от министъра на околната среда и водите Методика за определяне ресурсите на подземните води.

(2) При хидрогеоложките проучвания се определят:

1. източниците за формиране на експлоатационните ресурси на подземните води;
2. филтрационните характеристики на подземния воден обект или участък от него;
3. хидродинамичните, хидрохимичните и геотермичните условия;
4. наличните водни ресурси и потреблението от подземни води в проучвания участък;
5. ограничителните и охранителните условия, които се изискват от действащата нормативна уредба.

Чл. 19. (1) Източниците за формиране на експлоатационните ресурси на подземните води са:

1. естествените ресурси;
2. гравитационните или еластичните запаси;
3. привлекаемите ресурси от реки и повърхностни водоеми и от съседни подземни водни обекти;
4. ресурсите от изкуствено подхранване на подземните води чрез инфилтрационни и водопоглъщащи съоръжения.

(2) Източниците за формиране на експлоатационните ресурси по своето значение са:

1. основни - чието значение е определящо за размера на ресурсите;
2. второстепенни - чието значение е подчинено и по-маловажно;
3. предполагаеми - които не са установени при проучването, но е възможно да се проявят при експлоатацията.

Чл. 20. Подземните водни обекти според филтрационните свойства на водовместващата среда се схематизират, както следва:

1. относително еднородни - при които филтрационните параметри на средата са съизмерими в рамките на подземния воден обект и може да бъдат характеризирани със средни представителни стойности;
2. нееднородни - при които филтрационните свойства на отделните пластове или зони са съществено различни и всеки от тях може да се характеризира със свои представителни параметри;
3. особено нееднородни - при които не може да се определят достатъчно представителни хидрогеоложки параметри на средата.

Чл. 21. Хидрохимичните и геотермичните условия на подземните водни обекти се характеризират като:

1. прости - при които е налице сравнително еднороден химичен състав и просто по структура геотермично поле;
2. сложни - при които има съществени различия в химичния състав на водата в различните части на подземния воден обект и/или е налице деформирано, аномално геотермично поле.

Чл. 22. Според граничните условия подземните водни обекти са:

1. с прости, ясни и постоянни гранични условия;
2. със сложни, неясни и променливи гранични условия.

Чл. 23. По сложност на хидрогеоложките условия подземните водни обекти се групират, както следва:

1. I група - подземни водни обекти с прости хидрогеоложки условия: филтрационните свойства са условно еднородни; хидрохимичните, геотермичните и граничните условия са прости;

2. II група - подземни водни обекти със сложни хидрогеоложки условия: филтрационните свойства са нееднородни или особено нееднородни; хидрохимичните, геотермичните и граничните условия са сложни.

Чл. 24. По степен на изученост подземните водни обекти се групират, както следва:

1. I група - подземни водни обекти с добре изучени хидрогеоложки условия;
2. II група - подземни водни обекти със средно изучени хидрогеоложки условия;
3. III група - подземни водни обекти със слабо изучени хидрогеоложки условия.

Чл. 25. Отнасянето на подземния воден обект към съответната група по чл. 23 и 24 се определя по най-неблагоприятното условие от посочените в чл. 20, 21 и 22.

Чл. 26. (1) При извършването на хидрогеолошко проучване чрез съществуващи съоръжения се изисква:

1. актуална оценка за техническото състояние на съоръженията;
2. изпълнени изследвания, необходими за утвърждаване на експлоатационните ресурси на съоръженията;
3. актуална оценка за качеството на подземните води.

(2) Разпоредбите по ал. 1, т. 1 и 2 се прилагат, когато съответните съоръжения не са експлоатирани повече от 5 години, липсва документация за тях или информацията е непълна.

Чл. 27. (1) При хидрогеоложки проучвания за минерални води се изисква и:

1. повишена надеждност и корозионна устойчивост на вложените материали в конструкцията и на устиевото оборудване на съоръженията;
2. изпълнение на разширена програма за хидрогеохимични, хидрогеотермични, радиологични и микробиологични изследвания;
3. изпълнение на инклинометрични, термокаротажни и радиометрични измервания в сондажните изработки;
4. изпълнение на разширена програма за режимни наблюдения не по-кратка от две хидроложки години.

(2) Водоизточниците на минерални води се каптират по начин, който изключва възможност за смесване на минералната вода с други води.

Чл. 28. Хидрогеоложките проучвания, свързани с отвеждането на отпадъчни води, включват:

1. изследване на състоянието на подземните води в засегнатия район;
2. изследване на пречиствателната способност на почвата и подземния воден обект;
3. оценка степента на замърсяване или увреждане в съответствие с приложение № 3;
4. оценка на риска от замърсяване и увреждане в съответствие с методика, утвърдена от министъра на околната среда и водите.

Чл. 29. Хидрогеоложките проучвания, свързани с оценката на замърсяването на подземните води от обекти - емитери на опасни и вредни вещества, включват:

1. изследване на състоянието на подземните води в засегнатия район;

2. оценка на риска от замърсяване и прогноза за изменение качеството на подземните води, причинени от съответната дейност.

Чл. 30. Изучаването на хидрогеоложкия разрез се извършва въз основа на:

1. ядково сондиране, поинтервални ядрови рейсове - при еднообразен геоложки разрез - за обектите, отнесени към II група по чл. 23 и към III група по чл. 24;

2. описание на шлам - за обектите, отнесени към I група по чл. 23 и за обектите, отнесени към I и II група по чл. 24, ако в проучвания участък съществуват достатъчно данни за разреза;

3. сондажно-геофизични изследвания, когато в разрешителното е поставено такова условие.

Раздел IV

Документация за хидрогеоложките проучвания

Чл. 31. (1) За извършените хидрогеоложки проучвания се съставя доклад.

(2) Докладът съдържа:

1. обща част, в т.ч. геоложка, тектонска, климатична и хидроложка характеристика на района;

2. обобщена характеристика на подземния воден обект, предмет на проучването;

3. точно описание на преминатия геоложки разрез;

4. конструкция на проучвателните и водовземните съоръжения;

5. резултати от проведените опитно-филтрационни изследвания;

6. резултати от анализа на качествата на разкритите подземни води;

7. оценка на естествените и експлоатационните ресурси на подземния воден обект при оценка на регионални експлоатационни ресурси или данни за тях при оценка на локални експлоатационни ресурси;

8. оценка на експлоатационните ресурси на водовземните съоръжения или системи, така че при усвояването им да не бъде компрометиран вече разрешен добив чрез други експлоатационни съоръжения или системи в същия подземен воден обект или участък от него;

9. резултати от математическото моделиране на хидродинамичните и хидрохимичните условия;

10. съществуващи пунктове за мониторинг на подземните води в района и обосновка на план за собствен мониторинг;

11. карта в М 1:25 000 с нанесени: местоположението на изградените проучвателни и водовземни съоръжения, определено чрез геодезично заснемане, и съществуващите в радиус от 1000 м други водовземни съоръжения, разкриващи същия подземен воден обект, с техните експлоатационни характеристики - утвърдени локални експлоатационни ресурси, експлоатационно водно ниво и разрешен за ползване дебит;

12. схема на разположението на проектните или изградените водовземни съоръжения или системи в подходящ мащаб, както и ексекутивни чертежи;

13. информационни карти на изградените проучвателни и водовземни съоръжения и мониторингови пунктове по образец съгласно одобрена от министъра на околната среда и водите Методика за определяне ресурсите на подземните води;

14. протоколи за извършените циментационни, консервационни, ликвидационни или други скрити работи, включително протоколи от изпитване за херметичност на прикриващите сондажни колони;

15. специализирани текстови и графични приложения;

16. собствен фирмен знак, с който са маркирани съоръженията.

(3) При проучване на минерални води докладът съдържа и оценка на ресурсите от хидрогеотермална енергия.

(4) При проучване на подземни води, съдържащи ценни компоненти, докладът съдържа и:

1. оценка на запасите на ценните компоненти;
2. карта на площите за промишлен добив в рамките на оценените запаси с нанесени географски координати на характерни точки от контура на площите.

(5) При хидрогеоложки проучвания за питейно-битово водоснабдяване или за минерални води към доклада се прилага и проект за санитарно-охранителна зона на водоизточниците и охранителни режими, определени по реда на Наредбата за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди, и се отразяват вече съществуващи санитарно-охранителни зони в обсега на влияние на съоръжението и/или системата.

(6) При хидрогеоложки проучвания за отвеждане на отпадъчни води и проучвания за оценка на замърсяването на подземните води докладът съдържа освен информацията по ал. 2, т. 1, 2, 3, 5, 6, 9, 10 и:

1. оценка на състоянието на подземните води в засегнатия район, в т.ч. категория на водите в подземния воден обект и в замърсения участък;
2. обема на замърсения участък от подземния воден обект, количеството на замърсените подземни води и количеството на замършителите в тях;
3. оценка на пречиствателната способност на почвата и подземния воден обект;
4. оценка на степента на замърсяване и увреждане на подземните води в съответствие с приложение № 3;
5. оценка на риска от замърсяване на подземните води при отвеждането;
6. прогноза за изменение качеството на подземните води, причинено от отвеждането;
7. предприети и проектирани мерки за предотвратяване на замърсяването на други съседни или попътни преминати подземни водни обекти;
8. карта в М 1:25 000 с нанесени: местоположението на източника на замърсяване, най-близко разположените водовземни съоръжения за питейно-битово водоснабдяване и за минерални води, и техните охранителни зони;
9. схема на разположението на съоръженията за отвеждане в подходящ мащаб и ексекутивни чертежи;
10. протоколи за извършени циментационни, консервационни, ликвидационни и други скрити работи, включително протоколи от изпитване за херметичност на прикриващите колони.

(7) Докладът за резултатите от извършено хидрогеоложко проучване за оценка на замърсяването на подземните води не включва оценките по ал. 6, т. 3, 9 и 10.

(8) При оценка на замърсяването на подземните води, в случаите в които водите са в много лошо състояние, може да не се предвижда пречистване, ако мярката е икономически неосъществима, а се предвиждат мерките по чл. 94, ал. 1.

(9) Докладът задължително се заверява от изпълнителя на хидрогеоложките работи и специалистите за независим контрол.

Чл. 32. Информацията от извършените хидрогеоложки проучвания се организира в хидрогеоложка информационна система, която се поддържа от Главна дирекция по водите към Министерството на околната среда и водите.

Глава трета ПОЛЗВАНЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

Раздел I

Общи положения

Чл. 33. (1) Право за ползване на подземни води се учредява чрез издаване на разрешително за водоползване по реда на глава четвърта от Закона за водите или чрез предоставяне на концесия за ползване на минерални води, по реда на Закона за концесиите или Закона за общинската собственост.

(2) В случаите, в които минералната вода се ползва комплексно, се прилага концесионният режим.

(3) Лицата, на които е предоставено правото по ал. 1, са длъжни да разполагат с цялата документация, свързана с изпълнение на условията по концесионния договор или изискванията на издаденото разрешително, и да я предоставят незабавно на контролния орган при извършване на проверка.

Чл. 34. (1) Правото по чл. 33 се учредява само след утвърждаване на експлоатационните ресурси и проектния дебит на водоземните съоръжения или системи, освен в случаите в които водоползването е само за противопожарни нужди.

(2) Право за бутилиране на минерални води и/или производство на газирани и други напитки се учредява чрез концесия само след издаден сертификат за минералната вода от конкретен водоизточник от Министерството на здравеопазването.

(3) За сертификатите по ал. 2 се води публичен регистър от Министерството на здравеопазването.

(4) Лицата, на които е предоставена концесия за бутилиране на минерални води, са длъжни да предоставят на търговеца копие от сертификата на минералната вода, заверено с дата, свеж подпис и печат на фирмата, като неразделна част от фактурата за всяка продадена партида минерална вода:

1. при разпространение на минералната вода в търговската мрежа;

2. при предоставяне на минерална вода на трети лица за производство на трапезна вода и/или газирани и други напитки.

Чл. 35. (1) За издаване на сертификат по чл. 34, ал. 2 и сертификат или балнеологична оценка за минералните води извън списъка по приложение № 2 към чл. 14, т. 2 от Закона за водите:

1. Министерството на околната среда и водите определя водоизточника, за който трябва да се издаде сертификат или балнеологична оценка по служебна преценка или при наличие на заявление;

2. служебна преценка се извършва за водоизточници от находищата на минерални води - изключителна държавна собственост, по приложение № 2 към чл. 14, т. 2 от Закона за водите;

3. заявленията по т. 1 се подават до министъра на околната среда и водите от:

а) лица, регистрирани по Търговския закон за минералните води - изключителна държавна собственост, в случаите в които целта на водоползването изисква предоставяне на концесия;

б) от кмета на съответната община, на чиято територия се намира водоизточникът, извън водоизточниците от находищата на минерална вода, включени в приложение № 2 към чл. 14, т. 2 от Закона за водите;

4. в случаите, в които е подадено заявление по ал. 1, т. 3, буква "б", Министерството на околната среда и водите преценява възможността подземният воден обект, разкрит от водоизточника, да съдържа минерални води;

5. водните проби за изследване на минералната вода се вземат съвместно от представители на съответната басейнова дирекция и на регионалната хигиенно-епидемиологична инспекция съгласно изискванията на Наредба № 6 от 1995 г. за бутилиране на натурални минерални води (ДВ, бр. 15 от 1995 г.), като на етикета на

пробата се означават водоизточникът, датата на вземане на пробата и имената на длъжностните лица, които са взели пробата;

6. водните проби се доставят по служебен път в акредитирани лаборатории;

7. министърът на околната среда и водите и министърът на здравеопазването със заповед определят служебния ред за издаване на сертификата или балнеологичната оценка.

(2) Министерството на околната среда и водите изпраща на кмета на съответната община един екземпляр от сертификата или балнеологичната оценка, който е основание, след утвърждаване на експлоатационните ресурси на минералната вода от министъра на околната среда и водите, за актуването ѝ като публична общинска собственост.

(3) Средствата за вземане, доставяне и изпитвания на водните проби и за балнеологичните оценки се осигуряват от Министерството на околната среда и водите по сметката за покриване на разходите за подготовка на концесии за минерални води.

(4) Подновяването на сертификата на минералната вода от водоизточника след изтичане на срока му се извършва по служебен път от Министерството на здравеопазването по реда на ал. 1, т. 5, 6 и 7, но разходите са за сметка на концесионера или общината, на чиято територия е разположен водоизточникът.

(5) Когато се иска издаване на сертификат за минерална вода от физически или юридически лица за случаи извън посочените в ал. 1, заявленията се подават до министъра на здравеопазването. За издаване на сертификата се спазва редът, посочен в ал. 1, т. 5, 6 и 7. Разходите за издаване на сертификата са за сметка на заявителя.

Чл. 36. (1) За осигуряване на водоползването за защита на населението и националното стопанство при извънредни обстоятелства и по време на война Министерството на отбраната ежегодно представя в Министерството на околната среда и водите списък на водоземните съоръжения, свързани с отбраната и сигурността на страната.

(2) В случаите, в които съоръженията по ал. 1 временно или дълготрайно не се използват, Министерството на отбраната предупреждава собствениците да не предприемат действия за ликвидирането им.

(3) Информацията по ал. 1 е предназначена само за служебно ползване от Министерството на околната среда и водите.

Раздел II

Ресурси на подземните води. Утвърждаване на експлоатационни ресурси и проектен дебит на водоземни съоръжения

Чл. 37. (1) Ресурсите на подземните води са естествени и експлоатационни.

(2) Естествени ресурси на подземните води ($Q_{ест}$) са общото средногодишно подхранване на подземния воден обект в литри за секунда.

(3) Експлоатационни ресурси на подземните води ($Q_{екс}$) са допустимият и технически възможен средногодишен добив на подземни води в литри за секунда.

(4) Допустим добив е добивът на подземни води при допустимо понижение на водното ниво, при допустимо качество на водите и при допустимо въздействие върху околната среда.

Чл. 38. (1) По пространствен обхват експлоатационните ресурси на подземните води са:

1. регионални ($Q_{екс}^P$) - експлоатационни ресурси на подземния воден обект;
2. локални ($Q_{екс}^Л$) - експлоатационни ресурси на водоземното съоръжение

или система.

(2) За всеки подземен воден обект трябва да е изпълнено условието

$$\sum Q_{\text{екс}}^{\text{л}} \leq Q_{\text{екс}}^{\text{р}}$$

(3) По степен на изученост и достоверност експлоатационните ресурси на подземните води се категоризират на:

1. категория EP1 - гарантирани;
2. категория EP2 - възможни;
3. категория EP3 - предполагаеми.

(4) Условищата за категоризиране на експлоатационните ресурси по ал. 3 са:

Подземни водни обекти по степен на изученост	Подземни водни обекти по сложност на хидрогеоложките условия	
	I група - прости	II група - сложни
I група - добре изучени	$Q_{\text{EP1}}^{\text{екс}} = 0,6.Q$ $Q_{\text{EP2}}^{\text{екс}} = 0,4.Q$	$Q_{\text{EP1}}^{\text{екс}} = 0,4.Q$ $Q_{\text{EP2}}^{\text{екс}} = 0,6.Q$
II група - средно изучени	$Q_{\text{EP1}}^{\text{екс}} = 0,4.Q$ $Q_{\text{EP2}}^{\text{екс}} = 0,4.Q$ $Q_{\text{EP3}}^{\text{екс}} = 0,2.Q$	$Q_{\text{EP1}}^{\text{екс}} = 0,3.Q$ $Q_{\text{EP2}}^{\text{екс}} = 0,4.Q$ $Q_{\text{EP3}}^{\text{екс}} = 0,3.Q$
III група - слабо изучени	$Q_{\text{EP2}}^{\text{екс}} = 0,5.Q$ $Q_{\text{EP3}}^{\text{екс}} = 0,5.Q$	$Q_{\text{EP2}}^{\text{екс}} = 0,4.Q$ $Q_{\text{EP3}}^{\text{екс}} = 0,6.Q$

Чл. 39. (1) Експлоатационни ресурси от хидрогеотермална енергия ($G_{\text{екс}}$)

са допустимият и технически възможен средногодишен добив на топлина от подземни води при степен на охлаждане на водата ΔT в килоджаула за секунда:

$$G_{\text{екс}} = 4.19 Q_{\text{екс}} \Delta T.$$

(2) Ресурсите от хидрогеотермална енергия са:

1. регионални - ресурси на подземния воден обект;
2. локални - ресурси на водотоплодобивната система.

Чл. 40. В случаите, в които подземните води са носител на определени запаси от ценни компоненти и/или на определени ресурси от хидрогеотермална енергия, едновременно с утвърждаването на експлоатационните им ресурси се утвърждават и запасите на ценните компоненти и/или ресурсите от хидрогеотермална енергия.

Чл. 41. Оценката на експлоатационните ресурси се извършва на основата на проведени хидрогеоложки проучвания по реда на глава втора.

Чл. 42. (1) Проектен дебит ($Q_{\text{пр}}$) е средногодишният дебит на водовземното

съоръжение и/или система, предлаган за утвърждаване и ползване в литри за секунда.

(2) Фактически дебит (Q_{ϕ}) е действителният средногодишен дебит на изградените водоземни съоръжения в литри за секунда.

(3) За подземния воден обект като цяло и за всяко отделно водоземно съоръжение или система в него са валидни следните задължителни условия:

$$Q_{\phi} \leq Q_{\text{пр}} \leq Q_{\text{екс}}$$

Чл. 43. (1) На държавна оценка и утвърждаване подлежат:

1. регионалните експлоатационни ресурси на подземния воден обект или участък от него;
2. локалните експлоатационни ресурси на водоземните съоръжения и системи;
3. проектният дебит на водоземните съоръжения и системи;
4. ресурсите от хидрогеотермална енергия, носител на които са ресурсите по т. 1 и 2;
5. запасите от ценни компоненти, добивани от подземни води за стопански нужди.

(2) Утвърждават се само експлоатационните ресурси в категории ЕР 1 и/или ЕР 2.

(3) Експлоатационните ресурси, оценени в категория ЕР 3, се завеждат в отделна графа в регистъра на експлоатационните ресурси.

Чл. 44. (1) Държавната оценка и утвърждаването на регионални експлоатационни ресурси се извършват въз основа на доклад за изпълнено хидрогеоложко проучване, възложено по държавна поръчка.

(2) Държавната оценка и утвърждаването на локалните експлоатационни ресурси и проектния дебит на водоземни съоръжения и/или системи се извършват въз основа на доклад за изпълнено хидрогеоложко проучване, проект за добив на подземни води и обосновка на искания проектен дебит, възложени от кандидата за ползване или концесия за подземни води.

(3) Държавната оценка и утвърждаването на експлоатационни ресурси и проектния дебит на водоземни съоръжения и/или системи за минерални води - публична общинска собственост, се извършват въз основа на доклад за изпълнено хидрогеоложко проучване, проект за добив на подземни води и обосновка на искания проектен дебит, възложени от общината или кандидата за концесия.

Чл. 45. (1) Държавната оценка и подготовката на документацията за утвърждаване на експлоатационните ресурси и проектния дебит на водоземните съоръжения и/или системи се извършват от Главна дирекция по водите.

(2) При разглеждане на доклади за минерални води се оценяват и утвърждават и ресурсите от хидрогеотермална енергия.

(3) При разглеждане на доклади за подземни води, съдържащи ценни компоненти, се оценяват ресурсите на подземните води и докладът се представя за разглеждане и утвърждаване на запасите на посочените компоненти от компетентния орган по смисъла на Закона за подземните богатства.

(4) За подготовка на документацията за утвърждаване на експлоатационни ресурси и проектни дебители на водоземни съоръжения и/или системи, по-големи от 10 л/с, може да се възлага рецензия на независим експерт.

(5) Главна дирекция по водите води регистър на оценените и утвърдените експлоатационни ресурси.

Чл. 46. Експлоатационните ресурси на подземните води и на ресурсите от хидрогеотермална енергия се утвърждават със заповед на министъра на околната среда и водите.

Чл. 47. (1) За утвърждаване на експлоатационните ресурси и проектния дебит на водоземното съоръжение и/или система директорът на басейновата дирекция изпраща в

Главна дирекция по водите по един екземпляр от документите по чл. 50, ал. 4, т. 1 и 2 и копие от заявлението по чл. 50, ал. 1 в 7-дневен срок от изтичане на срока по чл. 62, ал. 2 от Закона за водите, ако не са налице основания за отказ за издаване на разрешително.

(2) В едномесечен срок от получаване на документите по ал. 1 Главна дирекция по водите предприема необходимите действия за утвърждаване на експлоатационните ресурси и проектния дебит на водовземното съоръжение и/или система.

(3) В случаите, в които е необходимо възлагането на рецензия, срокът по ал. 2 се удължава с един месец.

(4) В 7-дневен срок от изтичане на срока по ал. 2 и 3 Главна дирекция по водите изпраща в съответната басейнова дирекция заповедта на министъра на околната среда и водите за утвърждаване на експлоатационните ресурси и проектния дебит на водовземното съоръжение и/или система.

(5) Заповедта по ал. 4 е основание за издаване на разрешително за водоползване.

Чл. 48. (1) За утвърждаване на експлоатационните ресурси и проектния дебит на водовземни съоръжения и/или системи за минерални води - публична общинска собственост, кметът на общината, на чиято територия се намира водоизточникът, внася в Министерството на околната среда и водите доклад за оценка на експлоатационните ресурси и проект за добив на подземни води преди откриване на процедурата за предоставяне на концесия по реда на Закона за общинската собственост.

(2) Утвърждаването на експлоатационните ресурси и проектния дебит на минералните води по ал. 1 се извършва в срока по чл. 47, ал. 2 и 3.

(3) В 7-дневен срок от изтичането на срока по ал. 2 заповедта на министъра на околната среда и водите за утвърждаване на експлоатационните ресурси и проектния дебит на минералните води се изпраща на кмета на общината и е основание за откриване на процедура за предоставяне на концесия.

Чл. 49. Преоценката на утвърдени експлоатационни ресурси и на ресурси, отнесени в категория ЕРЗ, се извършва по реда на този раздел.

Раздел III

Разрешителни за водоползване от подземни води

Чл. 50. (1) За издаване на разрешително за водоползване от подземни води кандидатите подават заявление до директора на съответната басейнова дирекция, освен в случаите по чл. 52, ал. 1, т. 2, буква "ж" от Закона за водите.

(2) За издаване на разрешително за водоползване в случаите, когато минерални води - изключителна държавна собственост, не са предоставени на концесия и водоползването не е с цел бутилиране на минерална вода и/или производство на безалкохолни напитки, добив на хидрогеотермална енергия или извличане на ценни компоненти, кандидатите подават заявление до министъра на околната среда и водите.

(3) Заявлението по ал. 1 и 2 съдържа:

1. име, местожителство, гражданство на физическото лице или фирма и седалище на юридическото лице;

2. единен граждански номер за физическите лица и единен идентификационен номер за юридическите лица;

3. цел на водоползването;

4. подземен воден обект, водовземни съоръжения или системи, местоположение: административно-териториална единица, код по единния класификатор на населените места, местност, идентификационен номер на имота, а в случаите по ал. 2 - находището на минерални води по приложение № 2 към чл. 14, т. 2 от Закона за водите;

5. искано водно количество и режим на водоползване - денонощен, сезонен, годишен за съоръжението и/или системата.

(4) Към заявлението се прилагат:

1. доклад за оценка на експлоатационните ресурси - два екземпляра;
2. проект за добив на подземни води - два екземпляра;
3. положително решение по оценка на въздействието върху околната среда в случаите, предвидени в Закона за опазване на околната среда;
4. декларация, че имотът не е обременен с тежести по други закони;
5. декларация за необходимостта от предвиждане на гратисен период за влизане на разрешителното в сила;
6. документ за внесена такса за издаване на разрешителното.

(5) В случаите когато водоползването е с цел питейно-битово водоснабдяване, към заявлението се прилага и проект на санитарно-охранителна зона, разработен по реда на Наредба за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

(6) В случаите когато водоползването е само за противопожарни нужди, към заявлението се прилага и документ от органите на Националната служба за пожарна и аварийна безопасност за необходимите водни количества.

Чл. 51. Проектът за добив на подземни води съдържа:

1. местоположението на водоземните съоръжения, нанесено на карта с подходящ мащаб;
2. проектните дебита за всяко съоръжение;
3. разпределение на водното количество в сезонен и годишен аспект и по водоземни съоръжения;
4. определените максимално допустими експлоатационни понижения във водоземните съоръжения и/или системи и експлоатационните водни нива при определеното разпределение по т. 3;
5. категорията на подземните води според предназначението им;
6. схема за оборудване на водоземните съоръжения с необходимите устройства за измерване на отнеманите водни количества и за измерване на нивата на подземните води;
7. границата на зоната на влияние на водоземното съоръжение или система при проектните дебит и понижение за срока на исканото водоползване.

Чл. 52. (1) Разрешителното за водоползване съдържа:

1. име, местожителство, гражданство на титуляря на разрешителното;
2. единен граждански номер за физическите лица и единен идентификационен номер за юридическите лица;
3. цел на водоползването;
4. подземен воден обект, административно-териториална единица, код по единния класификатор на населените места, местност, идентификационен номер на имота;
5. водоземни съоръжения;
6. проектен дебит;
7. разпределение на разрешеното водно количество в сезонен и годишен аспект и по водоземни съоръжения;
8. максимално допустими експлоатационни понижения във водоземните съоръжения и/или системи;
9. категория на подземните води според предназначението им;
10. начален и краен срок на действие на разрешителното;
11. задължение за монтиране на необходимите устройства за измерване на отнеманите водни количества;

12. задължение за измерване на нивата на подземните води;
13. такса за водоползване по тарифа, определена с акт на Министерския съвет;
14. условия за контрол и контролиращ орган;
15. други условия.

(2) Разрешителното за противопожарни нужди съдържа:

1. данните по ал. 1, т. 1 - 5;
2. максимално допустим денонощен дебит и/или лимит за пълнене и/или допълване на резервоари за противопожарни нужди;
3. условия за пломбиране на водоизточника от органите на Националната служба за пожарна и аварийна безопасност;
4. други условия, свързани с профилактиката на водоизточника.

Чл. 53. Разрешително за водоползване за водоснабдяване на обект, дейността на който подлежи на оценка на въздействието върху околната среда по смисъла на Закона за опазване на околната среда, се издава само при положително решение по оценка на въздействието върху околната среда за дейността.

Глава четвърта

СПЕЦИФИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ИЗГРАЖДАНЕТО НА КЛАДЕНЦИ И БЕЗПЛАТНОТО ВОДОПОЛЗВАНЕ ЗА ЗАДОВОЛЯВАНЕ НА СОБСТВЕНИ ПОТРЕБНОСТИ

Чл. 54. Не се изисква разрешително за изграждане на кладенец в собствен имот и за водоползване от плитки подземни води за задоволяване на собствени потребности с дебит до 0,2 л/с, но не повече от 10 куб. м/ден.

Чл. 55. (1) Собствен имот по смисъла на тази наредба е имотът, който задоволява собствените потребности на собственика или ползвателя на имота.

(2) Собствени потребности са потребностите от вода за задоволяване на битови нужди, за водопой на животни, както и за поливане в рамките на имота по ал. 1 за отглеждане на цветя, овощни дървета и зеленчуци с нетърговска цел.

Чл. 56. (1) За изграждането на кладенец за задоволяване на собствени потребности собственикът е длъжен да уведоми писмено съответната общинска администрация, че има намерение да изгради собствен водоизточник.

(2) Писмото по ал. 1 следва да съдържа и информация за наличието на стар негоден кладенец, ако има такъв в същия имот.

(3) Когато имотът попада в границите на най-вътрешния и средния пояс на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и находищата на минерални води, както и в райони с ликвидиран геотехнологичен добив на уран, общинската администрация в 7-дневен срок от уведомлението по ал. 1 уведомява собственика, че се изисква разрешително за изграждане на кладенеца и за водоползване по реда на Закона за водите и тази наредба.

(4) Най-късно 3 месеца след изграждането на кладенеца собственикът го обявява писмено в общинската администрация, като посочва данни за: имота, в който е изграден кладенецът, дълбочината на кладенеца, неговия диаметър, целта, за която ще се ползва водата, и начина на добиване на водата - с кофа или с помпа, вид и дебит на помпата, разстоянието от кладенеца до границите със съседни частни имоти и номера на разрешителното - в случаите по ал. 3.

(5) Ако водата се добива с помпа и се докаже, че собственикът използва повече от 10 куб. м/ден директорът на басейновата дирекция го задължава да монтира водомер.

Чл. 57. (1) Допуска се изграждането на два или повече кладенци за задоволяване на собствени потребности в един имот в рамките на водното количество по чл. 54 само след доказване на необходимостта от това и съгласуване с басейновата дирекция.

(2) Ако в имота има изграден кладенец, който е затлачен, пресъхнал или е разрушен и собственикът е принуден да изгради нов, старият кладенец задължително се зарива и запечатва с глинест слой.

(3) Кладенецът се зарива само с естествени земни материали, като не се допуска използването на отпадъчни материали, които биха довели до замърсяване на подземните води.

Чл. 58. (1) Собственикът на имота, в който е разположен кладенецът, носи отговорност за причинените щети, свързани с промяна в качеството и количеството на водите, предизвикана от неподходящо избрано място на кладенеца.

(2) Собственикът по ал. 1 поема всички рискове от ползването на водата от кладенеца за пиене и хигиенни нужди.

Чл. 59. (1) При ползване на подземни води, в т.ч. и минерални води, чрез обществени чешми, павилиони или колонади за минерална вода се спазват всички правила и изисквания за опазване на околната среда и здравето на хората, като не се допуска замърсяване на прилежащата територия, разрушаване и повреждане на чучурите, крановете, коритата, отточния канал на чешмите и водовземните съоръжения.

(2) Ползването по ал. 1 се извършва така, че да не се възпрепятства ползването на водата и от други граждани.

Чл. 60. (1) Всички водоизточници за общо водоползване на територията на общината се завеждат служебно в регистрите по чл. 25, ал. 1 от Закона за водите в отделен раздел.

(2) Общинската администрация предприема необходимите действия за опазването на водите във водоизточниците по ал. 1 и средата около тях.

Чл. 61. При планов или аварийен ремонт на съоръжения, осигуряващи минерална вода за общо ползване, спирането на водата се обявява минимум 24 часа по-рано на определеното за това място.

Глава пета **ОПАЗВАНЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ**

Раздел I **Общи положения**

Чл. 62. (1) Подземните води и подземните водни обекти се опазват от изтощаване, замърсяване и увреждане.

(2) Целите на опазването са:

1. поддържане на необходимото количество и качество на подземните води и здравословна околна среда;
2. съхраняване на екосистемите, свързани с подземните води;
3. предотвратяване на стопански щети, свързани с вредното въздействие на подземните води.

Чл. 63. Подземните води се опазват от изтощаване чрез:

1. издаване на разрешителни за хидрогеоложки проучвания, за изграждане, ремонт, реконструкция и модернизация на водовземни съоръжения за подземни води и за водоползване от подземни води и предоставяне на концесии за ползване на минерални води при определени условия;
2. отказ за издаване на разрешителните по т. 1;
3. поставяне на по-строги условия във вече издадени разрешителни;
4. провеждане на залесителни мероприятия;
5. изкуствено подхранване на подземните води;

6. съгласуване извършването на сондажна и/или минна дейност в райони със значителни ресурси на подземни води, определени със заповед на министъра на околната среда и водите.

Чл. 64. (1) За опазване на подземните води от замърсяване и увреждане се установяват екологичен праг и праг на замърсяване на подземните води съгласно приложение № 3.

(2) Изследванията за оценка на състоянието на подземните води включват показателите от приложение № 3, характерни за всеки конкретен източник на замърсяване.

Чл. 65. Подземните води и подземните водни обекти се опазват от замърсяване и увреждане чрез:

1. предотвратяване на отвеждането на опасните вещества от приложение № 1;
2. ограничаване на отвеждането на вредните вещества от приложение № 2;
3. забрана за създаване на предпоставки за изкуствено смесване на подземни води с различни качества при извършване на сондажни, минни, строителни и други дейности;
4. определяне на санитарно-охранителни зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди;
5. възстановяване на качествата на подземните води.

Чл. 66. (1) За предотвратяване на отвеждането на веществата от приложение № 1 се въвеждат:

1. забрана за пряко отвеждане в подземните води на опасните вещества, изброени в приложение № 1;
2. забрана за депониране и изливане, както и забрана за други дейности върху земната повърхност и в подземните водни обекти, представляващи непряко отвеждане на веществата от приложение № 1, в случаите, когато при проучванията се установи, че тези дейности довеждат до замърсяване и увреждане;
3. разрешение за дейностите по т. 2, ако са взети всички технически предпазни мерки за недопускане на замърсяване и увреждане;
4. разрешително за отвеждане в подземните води чрез реинжекция в същия подземен воден обект на: води, използвани за добив на хидрогеотермална енергия; руднични води, изпомпвани от минни изработки; подземни води, изпомпвани при водопонижение за целите на строителството; попътни води при добива на нефт и газ; подземни води, използвани за извличане на ценни вещества, и други случаи на реинжекция.

(2) За ограничаване на отвеждането на веществата от приложение № 2 се въвеждат:

1. разрешително за отвеждане на веществата от приложение № 2 в подземните води;
2. разрешение за депониране и изливане, както и за извършване на други дейности върху земната повърхност и в подземните водни обекти, представляващи непряко отвеждане на същите вещества;
3. разрешително за изкуствено подхранване на подземните води за всеки отделен случай.

Чл. 67. (1) Независимо от изискванията по чл. 66, ал. 1, т. 1 и 2 компетентният орган може да разреши отвеждането, ако проучванията установят замърсяване на подземните води - приемник, с вещества от приложение № 1 и докажат, че те са трайно негодни за питейно-битови нужди, водопой на животни и поливане.

(2) Отвеждането по ал. 1 се разрешава само ако:

1. същото не възпрепятства използването на подземни богатства;

2. са взети всички технически предпазни мерки, така че веществата да не достигнат до други водни обекти и да не застрашат други екосистеми.

Чл. 68. При извършването на сондажни, минни, строителни и други дейности се забранява създаването на предпоставки за изкуствено смесване на подземни води в различно състояние, както следва:

1. води в отлично и добро състояние с води в лошо и/или много лошо състояние, както и с минерални води;
2. води в лошо състояние с води в много лошо състояние;
3. минерални води с водите по чл. 84;
4. минерални води в добро състояние с минерални води в лошо състояние.

Чл. 69. (1) Подземните водни обекти се разкриват с минимален брой водоземни съоръжения.

(2) Разкриването на повече от един воден обект чрез едно водоземно съоръжение се допуска само при наличие на такова условие в разрешителното за изграждане на водоземното съоръжение.

(3) Собствениците на водоземни съоръжения полагат грижата на добър стопанин за опазване на съоръженията и водите, разкрити с тях, и носят отговорност за използването им.

(4) Водоземни съоръжения, които временно или дълготрайно не се използват, се консервират или ликвидират от техния собственик.

Чл. 70. (1) Ограничава се водоползването от плитки подземни води за напояване в случаите, в които съществуват условия и възможности за напояване с повърхностни води.

(2) Условията и възможностите по ал. 1 се преценяват от басейновата дирекция.

Чл. 71. Разпоредбите по тази глава не се прилагат за:

1. зауствания в подземни водни обекти на битови отпадъчни води от изолирани жилища, които не са свързани с канализационната система и са разположени извън районите, в които се добиват води, ползвани за питейни цели;
2. зауствания в подземни водни обекти, за които компетентните органи установят, че количествата на отпадъчните води и/или съдържанието на веществата по приложения № 1 и 2 са такива, че не създават опасност от влошаване на качествата на подземните води, съдържащи се в подземния воден обект, в който се извършва заустването;
3. пряко и/или непряко отвеждане на техногенни радионуклиди в подземните води.

Раздел II

Ред и начин за отвеждане на отпадъчни води, съдържащи вредни и опасни вещества, в подземните води

Чл. 72. (1) За пряко отвеждане на отпадъчни води се изисква разрешително за заустване на отпадъчни води, съдържащи опасни вещества, в земните недра от Министерството на околната среда и водите.

(2) Редът и начинът за издаване на разрешителните по ал. 1 се определят с Наредба за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване.

Чл. 73. (1) Когато в резултат на дейност, за която не се изисква разрешително за ползване на водния обект по смисъла на Закона за водите, може да се очаква непряко отвеждане на веществата по приложения № 1 и 2 в подземните води, органите по чл. 37 от Закона за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда,

в рамките на процедурата по глава пета от същия закон, и/или компетентният орган по глава четвърта от Закона за опазване на околната среда, в рамките на процедурата за оценка на въздействието върху околната среда, преценяват възможността за такова непряко отвеждане, както и техническите мерки, които трябва да бъдат взети за предотвратяването му, и предприемат необходимите действия.

(2) За съществуващите отвеждания на веществата по приложения № 1 и 2, заварени от Закона за водите, се определят индивидуални емисионни ограничения, които могат да нарушават разпоредбите на тази наредба, за срок не по-дълъг от 2 години и само при наличието на план за намаляване или преустановяване на замърсяването.

Чл. 74. Разрешителните за заустване се издават след извършване на хидрогеоложки проучвания на засегнатия подземен воден обект в съответствие с разпоредбите на глава втора и преценка от органа, издаващ разрешителното, дали отвеждането в подземните води е задоволително решение от гледна точка на околната среда.

Чл. 75. (1) Разрешителните за пряко отвеждане в подземните води и разрешителните за дейност, която може да причини непряко отвеждане на веществата по приложения № 1 и 2, съдържат:

1. име, местожителство, гражданство на титуляря на разрешителното;
2. единен идентификационен номер на юридическото лице;
3. административно-териториална единица, код по единния класификатор на населените места, местност, идентификационен номер на имота;
4. място на отвеждане, в т.ч. подземен воден обект;
5. начин на отвеждане;
6. съществени предпазни мерки с изрично посочване на естеството и концентрациите на веществата по приложения № 1 и 2 в отвежданите води; характеристиките на подземния воден обект, където се отвеждат, и близостта до други подземни водни обекти, съдържащи питейни или минерални води, които могат да бъдат засегнати;
7. максималното допустимо количество за всяко вещество в отпадъчните води в продължение на един или повече специфични периоди от време и допустимите концентрации на тези вещества в приемника;
8. условията за наблюдение на количеството и качеството на отвежданите води и/или вещества;
9. изискванията към мониторинга на подземните води;
10. количество на отведените отпадъчни води в подземните води;
11. начален и краен срок на действие на разрешителното;
12. контролиращ орган;
13. такса за правото на ползване на водния обект по тарифа, определена с акт на Министерския съвет;
14. други условия.

(2) При непряко отвеждане, произтичащо от депониране или изливане с цел депониране, разрешителното съдържа и:

1. мястото на депонирането или изливането;
2. технологията на депониране или изливане;
3. концентрацията на веществата в депонираните или изливаните материали;
4. специални мерки за опазване на околната среда.

Чл. 76. (1) Разрешителното влиза в сила след изграждане и въвеждане в експлоатация на система за наблюдение и контрол на технологичния процес, на количеството и качеството на отвежданите вещества и на подземните води, в които се извършва отвеждането.

(2) Неизпълнението на условията от ал. 1 е основание за отнемане на разрешителното.

Чл. 77. (1) Разрешително за заустване на веществата по приложения № 1 и 2 в трансгранични подземни води се издава след информиране на засегнатата страна.

(2) По искане на засегнатата страна за условията на издаване на разрешителното се водят преговори.

Чл. 78. Разрешително за заустване не се издава, ако лицето, поискало разрешение, заяви, че не е в състояние да изпълни поставените условия или ако това е безспорно за компетентния орган.

Чл. 79. (1) Разрешителното за заустване се отнема, ако титулярят на разрешителното не изпълнява поставените условия в него.

(2) В случаите по ал. 1 органът, издал разрешителното, може да определи срок на титуляря на разрешителното да прекрати заустването и да възстанови състоянието на подземния воден обект.

(3) При прекратяване на титуляря на разрешителното компетентният орган предприема необходимите мерки за изпълнение на дейностите по ал. 2.

Чл. 80. (1) Органът, издал разрешителното за заустване, или упълномощено от него лице контролира:

1. изпълнението на условията в разрешителното;
2. последствията от отвеждането на вредните и опасните вещества върху състоянието на подземните води.

(2) Органът, издал разрешителното за заустване, актуализира разрешителното на всеки 3 години.

Чл. 81. Органите, издаващи разрешителни за заустване, организират и поддържат:

1. регистри за издадените разрешителни за заустване на вещества по приложение № 1;
2. регистри за издадените разрешителни за заустване на вещества по приложение № 2.

Чл. 82. (1) Органът, издал разрешението за извършване на непряко отвеждане, ежегодно в срок до 31 януари изпраща на Главната дирекция по водите следната информация:

1. резултати от изследванията на отвежданите води;
2. обстоятелства по издаването на разрешителните;
3. резултатите от наблюденията и извършената контролна дейност;
4. регистрите по чл. 81.

(2) Главната дирекция по водите обобщава информацията по ал. 1 и обобщава в единен регистър регистрите по чл. 80.

Раздел III

Критерии за категоризация на водите в подземните водни обекти

Чл. 83. (1) Категоризацията на подземните води се извършва според тяхното предназначение, като се вземат предвид генетичните фактори за формиране на качествата им.

(2) Състоянието на подземните води се определя по най-неблагоприятните количествени, качествени и екологични показатели.

Чл. 84. Подземните води според предназначението им се категоризират, както следва:

1. I категория - подземни води, които могат да бъдат ползвани за питейно-битови цели;

2. II категория - подземни води, които могат да се ползват за пиене след подходящо третиране, за напояване и за други цели, които позволява категорията им;

3. III категория - подземни води, които не са пригодни за ползване, но чието качество може да бъде възстановено до качеството на II категория с прилагането на мерки, които са икономически осъществими;

4. IV категория - подземни води, които не са пригодни за ползване и чието качество не може да бъде възстановено до II категория с прилагането на мерки, които са икономически осъществими.

Чл. 85. (1) Минералните води според тяхното предназначение се категоризират, както следва:

1. I категория - минерални води, които могат да бъдат ползвани за бутилиране и за пиене, минерални води с изразени надгранични стойности на биологично значимите параметри за лечебно и лечебно-профилактично въздействие или с температура на минералната вода, по-висока от 30°C, и минерални води, съдържащи ценни вещества;

2. II категория - минерални води с ниски надгранични стойности на биологично значимите параметри за лечебно и лечебно-профилактично въздействие или с температура на минералната вода 25 - 30°C;

3. III категория - минерални води с подгранични стойности на биологично значимите параметри за лечебно и лечебно-профилактично въздействие или с температура на минералната вода 20 - 25°C.

(2) Определянето на биологично значимите параметри на минералните води се извършва съгласно разпоредбите на Наредба № 14 за курортните ресурси, курортните местности и курортите (обн., ДВ, бр. 79 от 1987 г.; изм., бр. 18 от 1992 г.; изм. и доп., бр. 12 от 1995 г.) на министъра на здравеопазването и "Атлас за курортно райониране на Н.Р.България", МНЗ - СКУ, НИКФР, ГУГК, София 1971 г.

Чл. 86. (1) Състоянието на подземните води се определя, както следва:

1. подземни води в отлично състояние са подземните води, в които стойностите на показателите по приложение № 3 са под екологичния праг;

2. подземни води в добро състояние са подземните води, в които стойностите на показателите по приложение № 3 са между екологичния праг и прага на замърсяване;

3. подземни води в лошо състояние са подземните води, в които стойностите на показателите по приложение № 3 са над прага на замърсяване;

4. подземни води в много лошо състояние са тези, при които е настъпило увреждане.

(2) Състоянието на минералните води се определя, както следва:

1. минерални води в добро състояние са минералните води, в които стойностите на показателите за качеството им съответстват на стойностите, установени при многогодишното им наблюдение;

2. минерални води в лошо състояние са минералните води, в които стойностите на показателите за качеството им не съответстват на стойностите, установени при многогодишното им наблюдение;

3. в случаите, в които няма установени стойности от многогодишни наблюдения, състоянието на минералните води през първите 5 години се оценява въз основа на показателите в сертификата и/или балнеологичната оценка.

Чл. 87. (1) За категоризация и определяне състоянието на подземните води се разработват проекти в съответствие с разпоредбите на Наредба за категоризация на водите във водните обекти.

(2) При разработването на проектите по ал. 1:

1. се вземат предвид и генетичните фактори за формиране на качествата на подземните води;

2. се категоризират по уязвимост подземните водни обекти, които съдържат водите по т. 1.

(3) Възлагането на проектите по ал. 1 се извършва от министъра на околната среда и водите по реда на Закона за обществените поръчки.

(4) Проектите се утвърждават от министъра на околната среда и водите.

Раздел IV

Обекти със специален режим, свързан с опазването на подземните води

Чл. 88. Обекти със специален режим, свързан с опазването на подземните води и здравето на хората, са:

1. санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване от подземни води и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди;

2. незащитените и силноуязвими подземни водни обекти;

3. подземни водни обекти, водите в които са определени като стратегически резерв за питейно-битово водоснабдяване;

4. защитените територии, по смисъла на Закона за защитените територии, в които подземните води са основен фактор за опазване на биологичното разнообразие в екосистемите и на естествените процеси, протичащи в тях.

Чл. 89. (1) Басейновите дирекции водят регистър на обектите по чл. 88 в рамките на съответния район за басейново управление на водите.

(2) Регистрите по ал. 1 съдържат:

1. основанието за обявяването на обекта;

2. данни за подземния воден обект или участъка от него, за който е определен специален режим, вкл. и карта, на която е локализиран обектът;

3. забраните и ограниченията в режима на ползване на обекта.

(3) Регистрите ежегодно се актуализират и се изпращат на Главната дирекция по водите.

Чл. 90. (1) Обектите по чл. 88, т. 1 се определят на основата на хидродинамични, хидрохимични и икономически разчети.

(2) В границите на обектите по ал. 1 се осигурява както защитата на водоземното съоръжение или система, така и защитата на подземните води от:

1. замърсяване с веществата по приложения № 1 и 2;

2. замърсяване с други химични, биологични, бързоразпадащи се, лесноразградими и силносорбируеми вещества, източника на които е разположен в близост до съоръженията;

3. замърсяване с химични, бавноразпадащи се, трудноразградими, слабосорбируеми и несорбируеми вещества;

4. дейности, водещи до намаляване дебита на водоизточниците.

(3) Редът за определяне на забраните и ограничителния режим за ползване на териториите се определят с Наредба за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

Чл. 91. Подземните водни обекти по чл. 88, т. 2 се определят с проектите за категоризация на подземните води.

Чл. 92. (1) Обектите по чл. 88, т. 3 са подземните водни обекти, съдържащи значителни количества води с питейни качества, които нямат пряка хидравлична връзка с други водни обекти и с повърхността на терена.

(2) Обектите по ал. 1 се определят в Националния водностопански план.

Глава шеста
ДЕЙСТВИЯ ПРИ ЗАМЪРСЯВАНЕ И УВРЕЖДАНЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ.
ЗАЩИТА ОТ
ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

Раздел I
Действия при замърсяване и увреждане на подземните води

Чл. 93. (1) Когато се установи, че подземните води са замърсени:

1. съответната басейнова дирекция своевременно информира органите за местно самоуправление в засегнатия район;
2. се извършва проучване на причините в съответствие с изискванията на глава втора;
3. се провежда мониторинг в съответствие с разпоредбите на Наредба за реда и начина за изграждане на мрежите за мониторинг и дейността на националната система за мониторинг на водите.

(2) Когато се установи, че подземните води са увредени, се извършва:

1. своевременно информиране на органите за местно самоуправление в засегнатия район;
2. действията по ал. 1, т. 2 и 3;
3. количествена оценка на риска за подземните води от замърсяване и увреждане с вещества, изброени в приложения № 1 и 2;
4. възстановяване на качествата на подземните води, ако рискът по т. 3 бъде оценен като много висок.

(3) За възстановяването на качествата на подземните води по ал. 2, т. 4 се разработват проекти.

(4) Разпоредбата на ал. 1 не се прилага за тези вещества, за които в съответния воден обект достоверно са установени високи стойности на показателите, дължащи се на естествени, несвързани с човешка дейност фактори.

(5) Разходите за дейностите по ал. 1 и 2 са за сметка на причинителя на замърсяването или увреждането.

(6) Сроковете за изпълнението на дейностите по ал. 1, т. 2 и 3 и ал. 2, т. 2 и 3 следва да бъдат от три до шест месеца.

(7) Сроковете по ал. 2, т. 4 се определят с проектите по ал. 3.

Чл. 94. (1) В случаите, в които подземни води са увредени до степен позволяваща възстановяване на качествата им до II категория, се предприемат необходимите мерки за:

1. прекратяване на водоползването в участъка от водния обект, съдържащ такива води;
2. локализиране на замърсяването в рамките на замърсения участък;
3. мониторинг на засегнатите и на съседни участъци и/или водни обекти, които могат да бъдат засегнати.

(2) Мерките по ал. 1 се предприемат от:

1. басейновата дирекция в случаите по ал. 1, т. 1;
2. собственика или ползвателя на обекта, причинил замърсяването в останалите случаи.

Чл. 95. (1) При аварийни случаи, които могат да предизвикат замърсяване на подземните води, лицата, в резултат от чиято дейност е предизвикана аварията, извършват:

1. ограждане мястото на аварията и осигуряване на неговата охрана;

2. подходяща обработка на разлетите и/или разсипаните вещества със сорбционни материали;

3. събиране, неутрализиране или унищожаване на разлетите и/или разсипаните вещества;

4. ликвидиране на последиците от аварията.

(2) В случаите по ал. 1 незабавно се уведомяват басейновата дирекция, органите на Гражданска защита и постоянните общински комисии за защита на населението при бедствия, аварии и катастрофи в землището, на които е станала аварията.

(3) Органите по ал. 2 незабавно разпореждат прекратяване на водоползването от подземни води за питейно-битови нужди в зоната на аварията и уведомяват регионалните хигиенно-епидемиологични инспекции към Министерството на здравеопазването за инцидента.

Раздел II

Защита от вредното въздействие на подземните води

Чл. 96. (1) Защитата от вредното въздействие на подземните води включва:

1. защита от опасно повишаване и понижаване нивото на подземните води;

2. защита от изкуствен самоизлив на подземни води.

(2) За защита от опасно понижаване и повишаване на нивото на подземните води се забранява:

1. водоползване от подземни води при експлоатационно понижение, по-голямо от определеното в разрешителното за водоползване;

2. изграждане на съоръжения, възпрепятстващи естествения отток на подземните води;

3. изграждане на хидротехнически съоръжения, предизвикващи недопустимо висок подпор на подземните води.

(3) За защита от изкуствен самоизлив на подземните води:

1. съоръженията, разкрили подземни води на самоизлив, се експлоатират на кранов режим;

2. съоръженията, разкрили подземни води на самоизлив, които не се експлоатират, задължително се консервират или ликвидират в зависимост от техническото им състояние.

Глава седма

МОНИТОРИНГ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

Чл. 97. (1) Предмет на националната мрежа за мониторинг на подземните води са подземните води в обхвата на:

1. подземните водни обекти с модул на подземния отток, по-голям от 1 л/с . км²;

2. извори със средногодишен дебит над 10 л/с;

3. находищата на минерални води.

(2) При необходимост от оценка на качеството на подземните води във водни обекти, които не отговарят на критериите по ал. 1, т. 1 и 2, предмет на мониторинг могат да бъдат и извори с дебит, по-малък от 10 л/с.

Чл. 98. (1) Целта на мониторинга на подземните води е получаването на достатъчна информация за оценка на актуалното състояние на количеството и качеството на подземните води, своевременно идентифициране на негативните процеси, прогнозиране на тяхното развитие и определяне на степента на ефективност на осъществяваните мероприятия за ползване и опазване на подземните води.

(2) Целта по ал. 1 се постига чрез постоянното наблюдение на нивата, дебитите, химичния състав и физичните характеристики на подземните води и свързаните с тях метеорологични и хидроложки показатели.

Чл. 99. (1) Националната мрежа за мониторинг на подземните води се проектира за всеки подземен воден обект - предмет на мониторинг.

(2) Разпределението на пунктовете в рамките на подземния воден обект е относително равномерно, така че наблюденията в тях да характеризират:

1. естественото състояние на подземните води в зоната на подхранване, зоната на транзит и зоната на дрениране на подземния воден обект;

2. връзката на подземните води с атмосферните и повърхностните води;

3. връзката с водите от други подземни водни обекти.

Чл. 100. (1) Всяко лице, което в резултат от дейността си осъществява или създава опасност от замърсяване или изтощаване на подземните води, провежда собствен мониторинг за състоянието на подземните води.

(2) Собствен мониторинг провеждат и титулярите на разрешителни за водоползване за питейно-битово водоснабдяване на населението, които освен мониторинга за количеството и качеството на подземните води провеждат и мониторинг, свързан със забраните и ограниченията в границите на санитарно-охранителната зона.

(3) Планът за собствен мониторинг се обосновава на базата на проведено хидрогеоложко проучване, а пунктовете за наблюдение се разполагат в рамките на участъка, върху който дейността оказва въздействие.

Чл. 101. В участъци от подземни водни обекти, в които състоянието на подземните води е по-ниско от добро, се извършва по-интензивен мониторинг за степента и природата на замърсяването в рамките на участъка.

Глава осма

СТОПАНИСВАНЕ НА МИНЕРАЛНИТЕ ВОДИ - ИЗКЛЮЧИТЕЛНА ДЪРЖАВНА СОБСТВЕНОСТ, И СЪОРЪЖЕНИЯТА ЗА ПОДЗЕМНИ ВОДИ - ПУБЛИЧНА СОБСТВЕНОСТ

Чл. 102. Минералните води - изключителна държавна собственост, се стопанисват в интерес на населението и с грижата на добър стопанин.

Чл. 103. (1) Минералните води - изключителна държавна собственост, вкл. и техните водоизточници, които не са предоставени за ползване чрез концесия, и съоръженията за подземни води - публична държавна собственост, се стопанисват от директора на басейновата дирекция.

(2) Стопанисването на водоизточниците на минерални води - изключителна държавна собственост, се осъществява от лицата, които са задължени с концесионния договор.

Чл. 104. (1) Директорът на басейновата дирекция организира стопанисването на водоизточниците и съоръженията за минерални води.

(2) Стопанисването по ал. 1 включва:

1. поддържане на водоизточника и съществуващите каптажни съоръжения в добро техническо и санитарно състояние;

2. поставяне и поддържане на трайна маркировка за идентификация на водоизточника съгласно акта за държавна собственост;

3. ограждане и поддържане на най-вътрешния пояс от санитарно-охранителната зона около водоизточника;

4. привеждане на кранов режим или консервиране на водоизточниците, които нямат легитимен ползвател, с изключение на водоизточниците по т. 101 от приложение № 2 към чл. 14, т. 2 от Закона за водите;

5. осигуряване експлоатацията на водоизточника, ако това се налага за осъществяване на общо водоползване.

(3) В случаите, в които водоизточниците не са предоставени за ползване и не са включени в националната система за мониторинг, периодически се провеждат наблюдения за количествата и качествата на минералните води по програма, утвърдена от министъра на околната среда и водите.

(4) За осъществяване на дейностите по ал. 2 директорът на басейновата дирекция ежегодно до 31 август съставя и предлага на министъра на околната среда и водите за утвърждаване програма за необходимите дейности за експлоатация, поддържане, ремонт, консервация, ликвидация и охрана на водоизточниците.

(5) Изпълнението на дейностите в утвърдената програма по ал. 4 се извършва по реда на тази наредба чрез възлагане по реда на Закона за обществените поръчки.

Чл. 105. Необходимите средства за изпълнението на програмите по чл. 104, ал. 3 се предвиждат ежегодно в бюджета на Министерството на околната среда и водите, а за изпълнението на програмите по ал. 2 - от Националния фонд за опазване на околната среда.

Чл. 106. Главната дирекция по водите към Министерството на околната среда и водите контролира ползването на минералните води и не допуска или спира ползването им без учредено по съответния ред право на водоползване.

Чл. 107. Водопреносните и водоразпределителните мрежи по смисъла на чл. 19, т. 4, буква "д" от Закона за водите се стопанисват така, че загубите на минерална вода да не превишават 10 % от подаваното на входа на мрежата водно количество.

Глава девета

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ

Чл. 108. (1) По смисъла на чл. 200, ал. 1, т. 1 от Закона за водите за ползване на води без необходимото за това основание или в отклонение на предвидените условия и изисквания в разрешителното или договора се счита:

1. ползването на подземни води, в т.ч. и минерални, без разрешително за водоползване или учредена концесия;
2. неспазването на предвидените условия и изисквания в разрешителното за водоползване или концесионния договор;
3. ползването на повече от 10 куб. м/ден подземни води в случаите, в които не се изисква разрешително, когато същото е доказано чрез измерване.

(2) По смисъла на чл. 200, ал. 1, т. 2 от Закона за водите за ползване на водни обекти без необходимото за това основание или в отклонение от предвидените условия и изисквания в разрешителното се счита:

1. извършването на хидрогеоложки проучвания, вкл. изграждане, реконструкция и модернизация на водоземни съоръжения, без съответно разрешително;
2. неспазването на предвидените условия и изисквания в разрешителното по т. 1.

(3) По смисъла на чл. 200, ал. 1, т. 3 от Закона за водите за замърсяване на водите и нарушаване разпоредбите на чл. 144 се счита:

1. отвеждането - пряко или непряко, на опасни и вредни вещества в подземните води без съответно разрешително;
2. неспазването на предвидените условия и изисквания в разрешителното по т. 1;
3. създаването на предпоставки за изкуствено смесване на подземни води с различни качества при извършването на сондажни, минни, строителни и други дейности;
4. създаването на предпоставки за замърсяване и изтощаване на подземните води при изграждане на обекти или на части от тях на територията на незащитени, силноуязвими водоносни хоризонти, както и при интервенция в тях;

5. изграждането на кладенци по дигите на реките.

(4) По смисъла на чл. 200, ал. 1, т. 4 от Закона за водите за нарушаване правилата за деклариране, отчитане и контролиране при осъществяване на водоползването се счита:

1. отклоняването на ползваната вода или част от нея преди водомера;
2. подправянето на показанията на водомера;
3. недопускането на контролните органи за отчет на водомера.

(5) По смисъла на чл. 200, ал. 1, т. 8 от Закона за водите за укриване на информацията относно аварийни ситуации във водни обекти се счита:

1. укриването на информацията за нарушаване целостта на обсадна колона;
2. укриването на информацията за изпуснати еталонни радиоактивни източници при провеждане на сондажно-геофизични изследвания.

(6) По смисъла на чл. 200, ал. 1, т. 11 от Закона за водите за унищожаване или подправяне на данни се счита:

1. унищожаването или подправянето на данните от собствения мониторинг;
2. подправянето на данни от опитно-филтрационни изследвания;
3. подправянето на данни за конструкцията на водовземни съоръжения.

(7) По смисъла на чл. 200, ал. 1, т. 13 от Закона за водите за повреждане или разрушаване на пунктове или станции от националната мрежа за мониторинг се счита:

1. нарушаването на трайната маркировка на пункт от националната мрежа за подземни води;
2. повреждането и/или разрушаването на устиевото оборудване на пункта;
3. пускането на предмети в сондажите;
4. повреждането на стационарните измервателни устройства, с които пунктът е оборудван.

(8) По смисъла на чл. 200, ал. 1, т. 15 от Закона за водите за неизпълнение на предписанията по чл. 138, ал. 3 се счита допускането на опасно повишаване или понижаване на нивото на подземните води.

(9) По смисъла на чл. 200, ал. 1, т. 17 от Закона за водите за неизпълнение на задължение се счита непредоставянето незабавно на контролния орган на документацията, свързана с изпълнение на условията по концесионния договор или изискванията на издаденото разрешително.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. **"Водовземна система от подземни води"** е съвкупност от няколко водовземни съоръжения, работещи при взаимодействие помежду си, предназначени за добив на определено водно количество за конкретни водоснабдителни или отводнителни цели.

2. **"Водовземни съоръжения от подземни води"** са каптирани естествени извори, дренажи, сондажни и шахтови кладенци, кладенци с хоризонтални филтри, открити и подземни минни изработки и др., предназначени за добив на определено водно количество за конкретни водоснабдителни или отводнителни цели.

3. **"Замърсяване на подземните води"** е прякото или непрякото отвеждане като резултат от човешка дейност на вещества, трептения и топлина в подземните води, които могат да бъдат опасни за човешкото здраве, водните екосистеми или за качеството на водите.

4. **"Извори"** са естественото - възходящо или низходящо, безнапорно или напорно изтичане на подземни води на земната повърхност.

5. **"Комплексно ползване на минерални води"** е ползването на едно и също водно количество за добив на хидрогеотермална енергия и след отнемане на част от топлината на минералната вода ползването ѝ за други цели.

6. **"Консервационни работи"** на водоземни съоръжения са тези работи, чрез които временно се преустановява възможността за протичане на води през съоръженията, като се запазва възможността за ползването им за експлоатация или за провеждане на изследвания.

7. **"Ликвидационни работи"** на проучвателни и водоземни съоръжения за подземни води са тези работи, след извършването на които напълно и за неограничено време се прекратява възможността за естествено или принудително протичане на води и след които съоръжението не създава опасност при ползване на терена и земните недра за други цели.

8. **"Непряко отвеждане"** е въвеждането в подземните води на веществата по приложения № 1 и 2 чрез процеждане през почвата или през зоната на аерация над подземния воден обект.

9. **"Плитки подземни води"** са подземните води с дълбочина до 50 м от повърхността.

10. **"Подземен воден обект"** е обособена, хомогенна и хидравлически единна част от земните недра (водоносен хоризонт, водоносен комплекс, водоупор, пукнатинна система, карстова система и др.), в която се формират, натрупват и движат подземни води.

11. **"Пряко отвеждане"** е въвеждането в подземните води на веществата по приложения № 1 и 2 без процеждане през почвата или през подпочвения слой.

12. **"Скрити работи"** са работите, изпълнението на които не може да се установи след изграждане на водоземното съоръжение.

13. **"Хидрогеоложки проучвания"** са всички дейности за проучване на подземни води, изграждане, ремонт, реконструкция и модернизация на водоземни съоръжения или системи.

14. **"Увреждане на подземните води"** е такова замърсяване на подземните води, при което оценката на риска доказва, че те са вредни за човешкото здраве, увреждат биологичните ресурси и водните екосистеми и се възпрепятстват други законно установени форми на използване на подземните води.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Наредбата се издава на основание чл. 135, т. 2 от Закона за водите.

§ 3. За заустване на битови отпадъчни води от населени места, които не са свързани с канализационната система в подземни водни обекти, разпоредбите на глава пета влизат в сила 10 години след обнародване на наредбата.

§ 4. Наредба № 3 от 1986 г. за изграждане на нови водоизточници за задоволяване нуждите на личните стопанства от вода за битови и други нужди (ДВ, бр. 88 от 1986 г.) се отменя.

§ 5. Наредба № 5 от 1999 г. за утвърждаване на експлоатационните ресурси на подземните води (ДВ, бр. 16 от 1999 г.) се отменя.

§ 6. Наредба № 6 за отвеждането в земните недра на отпадъчни води, съдържащи вредни вещества (ДВ, бр. 87 от 1981 г.) се отменя.

§ 7. Наредба за водоползуването (ДВ, бр. 16 от 1971 г.) се отменя.

§ 8. Наредба № 24 от 1994 г. за реда за безвъзмездно предоставяне на минерални води и лечебна кал с национално значение (ДВ, бр. 5 от 1995 г.) се отменя.

§ 9. Наредба № 23 от 1994 г. за възмездно отдаване чрез конкурс за стопанисване и ползване на минерални водоизточници с минерални води от национално значение и

лечебни калонаходища (обн., ДВ, бр. 3 от 1995 г.; изм. и доп., бр. 32 от 1995 г.; доп., бр. 47 от 1995 г.) се отменя.

§ 10. Наредба № 10 от 1995 г. за събирането и разходването на приходите от отдадените за стопанисване и ползване минерални водоизточници с минерални води от национално значение, лечебни калонаходища и морски плажове (ДВ, бр. 38 от 1995 г.) се отменя.

§ 11. В Наредба № 6 от 1995 г. за бутилиране на натурални минерални води (ДВ, бр. 15 от 1995 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 3, т. 1 буква "б" се изменя, както следва:

"б) да има утвърдени експлоатационни ресурси по реда на Наредба за проучване, ползване и опазване на подземните води;"

2. Член 4 се изменя така:

"Чл. 4. Бутилираните натурални минерални води се регистрират с географско означение по реда на Закона за марките и географските означения."

3. В приложение № 1 към чл. 5, ал. 2 думите "регистрирано наименование за произход" се заличават.

§ 12. Наредбата влиза в сила от датата на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

§ 13. Указания по прилагането на наредбата дава министърът на околната среда и водите съгласувано с министъра на здравеопазването, министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на икономиката.

Приложение № 1 към чл. 2, ал. 1, т. 4

Списък на опасните вещества, забранени за отвеждане в подземните води

1. Органохалогенни съединения и вещества, които могат да формират подобни във водните части от околната среда.
2. Органофосфорни съединения.
3. Органокалаени съединения.
4. Вещества, притежаващи канцерогенни, мутагенни или тератогенни свойства във или посредством водните части на околната среда(1).
5. Живак и неговите съединения.
6. Кадмий и неговите съединения.
7. Минерални масла и въглеводороди.
8. Цианиди.

oooooooooooooooooooooooooooo

(1) Ако определени вещества от приложение № 2 са канцерогенни, мутагенни или тератогенни, то те следва да се отнасят към т. 4 на това приложение.

Приложение № 2 към чл. 2, ал. 1, т. 4

Списък на вредните вещества, чието отвеждане се извършва след получаване на разрешително

1. Неметали, метали и техните съединения:
  - 1.1. Цинк
  - 1.2. Мед
  - 1.3. Никел
  - 1.4. Хром
  - 1.5. Олово
  - 1.6. Селен
  - 1.7. Арсен
  - 1.8. Антимон
  - 1.9. Молибден
  - 1.10. Титан
  - 1.11. Калай
  - 1.12. Барий
  - 1.13. Берилий
  - 1.14. Бор
  - 1.15. Уран
  - 1.16. Ванадий
  - 1.17. Кобалт
  - 1.18. Талий
  - 1.19. Телур
  - 1.20. Сребро

2. Биоциди и техните деривати, неприсъстващи в това приложение.
3. Вещества, които имат вреден ефект върху вкуса и/или мириса, и/или цвета на подземните води, съединения, склонни да причинят формирането на подобни вещества и да направят подземните води негодни за човешка консумация.
4. Токсични или устойчиви органични съединения на силиций и вещества, които могат да причинят формиране на подобни съединения във водата, като се изключат тези, които са биологично безвредни или са бързо превръщащи се в безвредни вещества във водата.
5. Неорганични съединения на фосфора и елементарен фосфор.
6. Флуориди.
7. Амоний и нитрити.

Приложение № 3 към чл. 28, т. 3

Препоръчителни показатели за опазване на подземните води от замърсяване

Показател	Единица, между- народно означение	Единица, българско означение	Екологичен праг	Праг на замърсяване
1	2	3	4	5
1. Метали и металоиди				
1. Алюминий (1)	µg/l	мкг/л	200	500
2. Антимон	µg/l	мкг/л	5	20
3. Арсен	µg/l	мкг/л	10	30
4. Барий	µg/l	мкг/л	200	500
5. Берилий	µg/l	мкг/л	0,2	2
6. Ванадий	µg/l	мкг/л	50	200
7. Желязо - общо	µg/l	мкг/л	50	200
8. Живак	µg/l	мкг/л	0,5	2
9. Кадмий	µg/l	мкг/л	1	5
10. Калай	µg/l	мкг/л	10	100
11. Кобалт	µg/l	мкг/л	5	100
12. Манган	µg/l	мкг/л	20	50
13. Мед	µg/l	мкг/л	30	100
14. Молибден	µg/l	мкг/л	5	50
15. Никел	µg/l	мкг/л	20	100
16. Олово	µg/l	мкг/л	30	200
17. Селен	µg/l	мкг/л	0,5	5
18. Сребро	µg/l	мкг/л	3	10
19. Талий	µg/l	мкг/л	1	10
20. Телур	µg/l	мкг/л	10	40
21. Титан	µg/l	мкг/л	200	800
22. Уран (2)	µg/l	мкг/л	10	100
23. Хром - общо	µg/l	мкг/л	5	50
24. Цинк	µg/l	мкг/л	200	1000
2. Други неорганични вещества				
25. Амоний	mg/l	мг/л	0,12	1,2
26. Натрий	mg/l	мг/л	50	100
27. Нитрати	mg/l	мг/л	10	30
28. Нитрити	mg/l	мг/л	0,025	0,125

29. Разтворени вещества	mg/l	мг/л	500	1000
30. Сероводород	mg/l	мг/л	0,01	0,1
31. Сулфати	mg/l	мг/л	50	150
32. Флуориди	mg/l	мг/л	0,3	1
33. Фосфати (3)	mg/l	мг/л	0,1	1
34. Хлориди	mg/l	мг/л	30	100
35. Цианиди - общо	mg/l	мг/л	0,02	0,1
3. Радиоактивни вещества				
36. Радий-226	Bq/l	Бк/л	0,1	0,5
37. Торий-230	Bq/l	Бк/л	0,1	0,5
4. Моноциклични ароматни въглеводороди				
38. Бензол	µg/l	мкг/л	0,2	30
39. Етилбензол	µg/l	мкг/л	0,2	200
40. Ксилол	µg/l	мкг/л	0,2	200
41. Толуол	µg/l	мкг/л	0,2	500
42. Фенол	µg/l	мкг/л	2	50
5. Полициклични ароматни въглеводороди				
43. Антрацен	µg/l	мкг/л	0,02	5
44. Бензо(а)антрацен	µg/l	мкг/л	0,005	1
45. Бензо(ghi)перилен	µg/l	мкг/л	0,001	0,2
46. Бензо(а)пирен	µg/l	мкг/л	0,005	0,2
47. Бензо(к)флуорантен	µg/l	мкг/л	0,001	0,2
48. Индено(1, 2, 3, cd)пирен	µg/l	мкг/л	0,001	0,2
49. Нафталин	µg/l	мкг/л	0,1	50
50. ПАВ - общо (4)	µg/l	мкг/л	0,1	100
51. Пирен	µg/l	мкг/л	0,1	50
52. Фенантрен	µg/l	мкг/л	0,02	5
53. Флуорантен	µg/l	мкг/л	0,03	30
54. Хризен	µg/l	мкг/л	0,005	0,2
6. Хлорирани въглеводороди				
55. Винилхлорид	µg/l	мкг/л	0,1	5
56. Дихлорбензол	µg/l	мкг/л	0,1	50
57. 1,2-дихлоретан	µg/l	мкг/л	-	400
58. Дихлорметан	µg/l	мкг/л	-	400
59. Дихлорфенол	µg/l	мкг/л	0,1	30
60. Монохлорбензол	µg/l	мкг/л	0,1	200
61. Монохлорфенол	µg/l	мкг/л	0,3	100
62. Пентахлорбензол	µg/l	мкг/л	0,1	1
63. Пентахлорфенол	µg/l	мкг/л	0,01	3
64. Полихлорирани бифенили (7)	µg/l	мкг/л	0,01	1
65. Полихлорирани дибензодиоксини	µg/l	мкг/л	10	50
66. Полихлорирани дибензофурани	µg/l	мкг/л	10	50
67. Тетрахлорбензол	µg/l	мкг/л	0,1	2
68. Тетрахлоретан	µg/l	мкг/л	-	20
69. Тетрахлорметан	µg/l	мкг/л	-	10
70. Тетрахлорфенол	µg/l	мкг/л	0,03	10
71. Трихлорбензол	µg/l	мкг/л	0,1	10
72. Трихлоретан	µg/l	мкг/л	-	500
73. Трихлорметан	µg/l	мкг/л	-	400
74. Трихлорфенол	µg/l	мкг/л	0,03	10
75. Хексахлорбензол	µg/l	мкг/л	0,1	5

